



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 188. A quo revocanda alienatio, & alienata repetenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

nec illud sibi restituatur Pich. loc. cit. sed neque emptorem bona fidei habere actionem contra venditorem ad recuperandum pretium, si ei ex fructibus interea perceptis fuisset jam satisfactum, asserit Reiffenst. cit. num. 63. citans c. ad nostram h. t. junctâ Gl. v. sufficere.

Quest. 188. A Quo revocanda alienatio & alienata repetenda?

1. Resp. primò : alienatio illegitimè facta revocari & alienata repeti potest & debet primò ab alienante, quamdiu non est amotus ab administratione seu officio. pro ut AA. communiter sumunt ex c. si quis. h. t. junctâ Gloss. v. prospexerit & v. alienator. Nec obstat primò, quòd contra proprium factum non possit quis venire juxta l. cum à matre C. de rei vindicat. c. quod super. de concess. prab. junctâ Gloss. v. posse. quòdque allegans propriam turpitudinem non audiatur, juxta c. cum inter dilectos. de donat. cum textus hi & similes suas patiantur exceptiones & fallentias passim notorias & hic locum habentes. Quales sunt; nisi actus sit malè gestus & ipso jure nullus. Redon. de reb. eccl. non alien. rub. 33. q. 22. Zoës. h. t. n. 4. Engels. n. 17. Wiestn. n. 125. Item si non agatur nomine & pro commo proprio, sed alieno, præsertim Ecclesie & Reip. cujus res malè gesta est. Verall. decis. 170. n. 8. Pet. Barbof. in l. 1. ff. soluto matrim. p. 5. num. 15. Bartol. in l. si minori. C. de jure fisci. Item si verferur periculum animæ; V. g. Prælati malè alienantis. Tunc enim etiam propriam turpitudinem allegare licet. c. consanguines. de sent. & re judic. Gloss. in cit. c. inter dilectos. v. turpitudinem. Tusch. v. turpindo. concl. 404. a. num. 58. Pich. h. t. num. 75. qui idem dicit, dum turpitudò allegata seu delictum notoriè elidit jus agentis. Neque secundò allegari potest, quòd tales Prælati saltem Episcopo inferiores, cum alienando illegitimè res ecclesiasticas ipso jure & facto vi Extravag. ambitiose priventur suis officiis & administratione, vel ob hunc ipsum defectum potestatis videantur deinceps revocare non posse factam à se alienationem, & allegata repetere. Nam quidquid sit de hoc, num dicta Extravag. quòd ad hanc penam privationis ubique recepta sit; quamdiu ab administratione remoti non sunt, sed in ea tolerantur, sicut plura alia per eos gesta valent, sic etiam poterunt adhuc alienationes nulliter à se factas validè revocare, & alienata repetere, adeoque ad hoc tenentur. Gl. in c. si quis. h. t. v. prospexerint. Redoan. l. c. §. Et re ita. num. 5. Wiestn. h. t. n. 127. & quidem ex justitia, ut Pich. h. t. num. 66. & ante omnes alios, seu etiam, dum sunt alii, à quibus ista revocatio efficaciter fieri posset. Ac proinde neque tertio obstat, etiam si jurassent se non revocatuos aut repetituos. Gl. in cit. c. si quis. v. alienator. Abb. ibidem num. 7. Pich. loc. cit. & alii communiter, cum tale juramentum non fuerit obligatorium, quippe quod esse nequit vinculum iniquitatis & injustitiæ, c. quanto. de jurejur. & reg. juris § 8. in 6. adeoque si qui textus juris requirere videantur absolutionem à tali juramento, ut talis alienationem revocare possit, id non accipiendum de necessitate absolutionis dissolutivæ vinculi, sed ad summum de absolutione interpretativa & declaratoria nullitatis. ut cum Gloss. fin. in c. pervenit. de jurejur. Guttier. de juram. p.

1. c. 1. n. 9. Suar. de juram. l. 2. c. 15. n. 8. Sanch. l. 3. mor. c. 9. n. 13. Quamvis tamen in hoc casu consultius & honestius ad vitandum scandalum fieri dictam revocationem pro Prælato alienante per alium, qui non juravit, & cujus aliquo modo interest; v. g. Capitulum, dicant cum Laym. loc. cit. thes. 39. Pich. l. c. Wiestn. n. 130.

2. Resp. Secundò : dum alienatio illegitima revocata non est aut revocata ineffaciter seu sine effectu, potest ac debet ea revocari ab ejus successore. c. Episcopi. c. ad audientiam h. t. idque etiam si is propter nullitatem promotionis suæ esset tantum existimatus. Arg. l. Barbarius. ff. de off. prator. item etiam si is eam à prædecessore factam confirmaverit. Pich. h. t. num. 66. citato Rosenthal. tr. de feud. c. 4. concl. 40. addita ratione quòd cum hæc confirmatio solum sit in forma communi, nullum valorem tribuere possit actui ipso jure invalido juxta c. 1. de confirm. nil. vel inutili. Quòd si tamen Successor, subsistente causâ, omittas ab antecessore solemnitates adhibuisset seu supplevisset, non poterit revocare alienationem, utpote jam primò à se validè factam.

3. Resp. Tertio : potest quoque alienatio talis revocari à Capitulo, non tantum vacante Sede, utpote quod Prælato alienanti defuncto in administratione succedit, resque ab eo malè gestas corrigere potest; sed etiam Sede plena; quia & ejus, & quidem immediatè interest eam revocari, & bona alienata ad eam reverti. cit. c. si quis Wiestn. h. t. num. 130. Quin etiam, ubi Capitulum scienter alienationi inutili consensit vel subscripsit, adeoque se reddidit ejusdem criminis & injustitiæ consortem, juxta Gloss. in c. si quis. h. t. v. subscripsit. & Gloss. in l. jubemus. v. imò ait. Pich. h. t. num. 65. Prælato nolente aut negligente eam revocare, tenetur eam ex justitia revocare, aut agere apud superiorem ad ejus revocationem.

4. Resp. Quarto : potest quoque Superior Prælati alienantis, qui consensum & auctoritatem præstitit alienationi, intelligi, non solum, ubi scienter, non satis examinata causâ, sed etiam ubi alienans ejus consensum requirere omisit, eam revocare, & alienata repetere. cit. c. si quis. Pich. num. 77. cum communi.

5. Resp. Quintò : his omnibus, qui ex officio alienationes revocare, & malè alienata repetere debent, deficientibus, potest quilibet de clero agere ad restitutionem rei illegitimè alienatæ juxta cit. c. si quis in fine dum ibi statuitur, quòd quibuscunque personis ecclesiasticis liceat se tali alienationi opponere, & res alienatas cum fructibus, implorata auctoritate, ecclesiastica repossidere. Quòd quanquam primariò intelligendum de clericis ejusdem ecclesie cujus res alienatæ, utpote quorum proximè interest, ut cum Gloss. in c. si quis v. personis. Pich. h. t. num. 77. his tamen id negligentibus, etiam competit clericis extraneis, quippe pertinens ad bonum & jus publicum ecclesie. Ubi autem agitur de jure publico, quilibet admittitur ad agendum juxta c. imprimis. 2. quæst. 1. & Gloss. in c. penult. dist. 1. v. jus publicum. ubi ait : qui lædit sacerdotes, & res sacras violat, ab omnibus tanquam de crimine publico potest accusari. Et ita cum Abb. in cit. c. si quis h. t. n. 9. Laym. loc. cit. thes. 40. Pich. loc. cit. Quinimo competit id ipsum Parochianis laicis, hique

hique admittuntur ad repetendas res ecclesie Parochialis; cum eorum quoque interfit, ne eorum ecclesia parochialis vergat ad inopiam. Gloss. *cu. in c. si quis. v. personis.* Abb. *ibidem num. 8.* Pirh. *loc. cit.* unde etiam sine literis de rato & mandato agere possunt pro bonis & juribus dictae ecclesie. Gloss. *in cit. c. v. alienata in fine.* Pirh. *cit. num. 77.* Praeter ceteris autem id competit patronis laicis illius Ecclesie, ut cum Bartol. *in l. jubemus C. de SS. eccles.* Redoan. *loc. cit. rub. 33. quest. 22. §. sed deinde num. 10.* apud Wiestn. *b. t. num. 132.* tum quia juxta *Can. statutum.* 16. *quest. 1. Can. discernimus. ibid. quest. 7.* & Gloss. *in c. nobis. de ju-rep. v. modeste.* obligationem habent defendendi ecclesias a se & antecessoribus suis fundatas vel dotatas, ne dotes & bona earum male alienata dilapidentur: tum quia hoc ipso creatur iis praedictum grave, dum diminutis ecclesiarum & beneficiorum redditibus per istiusmodi alienationes & distractiones difficilius reperiuntur idonei earum rectores ab iis presentandi, ut apud Wiestn. *Castrop. tr. 13. d. 1. p. 1. §. 2. num. 6.*

Quest. 189. An & qualiter a Papa revocari possit aut debeat alienatio rerum ecclesiasticarum ab ipso ejusve antecessore facta?

Resp. sicut Papa potest ex justa causa res ecclesie alienare, ita eas factas a se aut praedecessore suo potest ex justa causa, puta, boni publici Ecclesie revocare & irritare, non minus quam Princeps secularis ad exigentiam boni publici potest contractus a se factos rescindere. Delb. *de imm. eccl. c. 17. du. 18. num. 11. & 12.* Quin & ad hoc tenetur Papa ex officio, si advertat tales alienationes factas a se vel antecessoribus in Ecclesie detrimentum, quod alia via reparare non potest. Delb. *loc. cit. num. 13 & seq.* Neque his obstat, quod Princeps etiam Papa de jure naturali & divino teneatur stare contractui. Nam id verum est, quamdiu adest justa causa standi eidem; non vero, ubi haec deficit, & emergit causa resiliendi, nimirum vergens in detrimentum boni publici. Idem *num. 18.* remittens ad *l. c. 5. du. 1. §. 2. & du. 14. §. 12.* neque etiam ex eo talis revocatio impugnari potest, quod par in parem, adeoque unus Pontifex in alium Pontificem non habeat imperium. Nam Papa revocando alienationes factas a praedecessoribus suis, non exercet in eos imperium; sed in materiam sibi subjectam, sicut confessarius commutando poenitentiam impositam ab alio confessario, etiam superiore, idem *num. 19.*

Quest. 190. An & qualiter repentibus bona male alienata opponi possit exceptio translationis eorum in locum pium, aut exceptio defectus domini in repeteute, vel etiam praescriptio eorum?

1. Resp. ad primum: quod minus revocari possit alienatio, aut bona alienata restituenda sint, non obstat, quod ea translata sint in locum pium, aut applicata causae pie; cum adhuc talis alienatio facta sine causa efficiente aut debitis solemnitatibus fuerit invalida, & maneat irrita, adeoque revocationi & bona alienata repetitioni obnoxia.

2. Resp. ad secundum: neque, quod minus alienatio perperam facta revocari possit, resque repetenti restitui debeat, obstat exceptio seu defectus domini objectus repetenti; cum satis sit ad hoc probare, resillas, quae repetuntur, fuisse in bonis ecclesie, seu ab ea possessas, & illegitime seu contra SS. Canonum praescriptum fuisse per Praelatum alienatas. Arg. *c. etsi illi. 12. quest. 2. & c. Episc. h. t. Berojus in idem c. num. 4.* Pirh. *b. t. num. 65.* Wiestn. 35. cum enim saepe valide difficile sit probare dominium seu proprietatem rei juxta *c. saepe. de restit. spol.* cedere idipsum saepe posset in grava praedictum & damnum ecclesie, si res male alienata ei restituenda non esset, nisi prius probato ejus dominio. Abb. *in c. Episcopi. num. 1.* Laym. *d. de reb. eccl. non alien. Thef. 38.* Pirh. *cit. num. 38. in fine.* Ac proinde per recuperationem rerum male alienatarum non tam agendum Ecclesie rei vindicatione; cum vindicanti incumbat probatio domini, & non sufficiat probatio possessionis habitae juxta *l. is qui ff. de R. V.* quam remedio possessorio, seu interdicto unde vi, ad quod sufficit probare possessionem rei ablatae, moment AA. cui monitioni non obstat, quod agenti hoc remedio opus sit praeter possessionem habitam etiam probare spoliationem seu agentem possessione dejectum, ut constat *ex c. consultationibus. de off. deleg. & Gloss. ibidem v. possessorum.* Nam eo ipso quod res ab Ecclesia possessa sine juris solemnitatibus ab ea citra illius culpam distracta seu alienata in alium transierit, possessione dejecta, & is, in quem res translata, spoliator censetur, ut eum Beroio. *l. c. sed ideo.* Redoan. *l. c. §. sed inde num. 8.* Wiestn. *b. t. num. 136.*

3. Resp. Ad tertium quamvis a possessore male fidei (qualis est, qui res ecclesie sine justa causa aut sine solemnitatibus alienatas ad se pervenisse novit) repetenti eas opponi nequeat praescriptio, utpote quae nullo unquam tempore cum tali scientia praescribi potuerunt. Opponi tamen potest praescriptio quadragenaria a possessore bona fidei seu juste ignorante, eas aliquando fuisse in bonis ecclesie, vel non subsistente causa, vel omittis solemnitatibus sibi aut suis praedecessoribus venditas vel donatas Communis liquidum & utroque jure, nempe *c. de quarta. c. ad aures. c. illud. de praescript. Anst. quas actiones C. de SS. eccl. & Novell. 131. c. 6.* ejusque interpretum, puta, Molin. *de just. tr. 2. d. 78. n. 1.* Covar. *in reg. possessor. p. 2. §. 2. n. 3.* Less. *de just. l. 3. c. 6. n. 26.* Barbof. *jur. eccl. l. 2. c. 38. n. 16.* aliorumque autoritate passim firmata sententia habet; bona ecclesie contra eandem, si Romana est inferior, spatio 40. annorum, si Romana est centum annis (quod privilegium quibusdam Monasteriis, aut etiam religiosorum Ordinibus a variis Pontificibus communicatum testantur Barbof. *in c. cum vobis. de praescript. num. 3.* Donat. *in pr. regular. Tom. 1. p. 2. tr. 10. quest. 10.* apud Wiestn. *n. 139.* & alii) legitime praescribi, adeoque vere & irrevocabiter transferri eorum dominium. His non obstantibus *c. hoc consultiissimo. b. t. in 6.* alienationibus rerum ecclesiasticarum, male factis ita vires adimentis, ut jus nullum nullamque etiam praescribendi causam pariant. Praeterquam enim, quod dispositionem hujus cap. aliqui AA. procedere velint de eo tantum possessore qui juris solemnitates omittas ad valorem contractus necessarias ignoravit, eo quod censent ignorantiam juris manifesti non sufficere ad bonam fidem, adeo-